

TER ADVISERING

Aan de Staatssecretaris Mijnbouw

Cc:
Minister voor Klimaat en Energie
Minister van Economische Zaken en Klimaat

28/8

Mijn commentaar
grag dikeet
haec

Programma DG Groningen en
Ondergrond

Auteur

Datum

15 augustus 2023

Kenmerk

PDGGO / 34403517

Kopie aan

Bijlage(n)

1. Planning definitief vaststellingsbesluit en wetsvoorstel
2. Testrapport NAM

nota

Stand van zaken vaststellingsbesluit 2023-2024, incl.
proces Zuidbroek II en indienen wet sluiten Groningen

Referentie

Aanleiding

Op 30 juni heeft u het ontwerp-vaststellingsbesluit voor gasjaar 2023-2024 vastgesteld. Deze nota gaat in op de ontwikkelingen die sindsdien hebben plaatsgevonden. Concreet hebben deze betrekking op de test die NAM heeft uitgevoerd met de in april van dit jaar gesloten productielocatie Oudeweg en op de overleggen met NAM en GTS. Verder wordt ingegaan op de zienswijzen die zijn ontvangen en op de stand van zaken met betrekking tot de stikstofinstallatie Zuidbroek II. Tot slot wordt u met deze nota geïnformeerd over de planning van zowel het vaststellingsbesluit als wetsvoorstel tot sluiting van het Groningenveld.

Advies

1. U kunt kennisnemen van de stand van zaken rondom het vaststellingsbesluit voor gasjaar 2023-2024.
2. U wordt geadviseerd om, tegelijk met het definitieve vaststellingsbesluit voor het gasjaar 2023/2024, ook het wetsvoorstel tot sluiting van het Groningenveld aan te bieden aan de MR van 22 september en, zo mogelijk, in de MCKE van 12 september.
3. U wordt geadviseerd om de Kamer begin september te informeren over de stand van zaken Zuidbroek II.

Kernpunten

Zienswijzen

- Op 11 augustus is de deadline verstreken voor het indienen van een zienswijze.
- Er zijn op dit moment 27 zienswijzen ingediend. Daarvan zijn 10 zienswijzen van particulieren. Daarnaast zijn er 13 van decentrale overheden en 1 van een maatschappelijke organisatie (Groninger Bodembeweging). Ook NAM, Shell/Exxon en Gasterra hebben een zienswijze ingediend. In de overgrote meerderheid van de ingediende zienswijzen wordt gepleit voor het vaststellen van operationele strategie

Ontvangen BBR

1, d.w.z. het stoppen met de gaswinning per 1 oktober 2023. De zienswijzen zullen worden meegenomen bij de uitwerking van het definitieve vaststellingsbesluit. De meest in het oog springende zienswijzen worden hieronder kort toegelicht.

- Het belangrijkste punt van de decentrale overheden is dat ze de voorkeur geven aan operationele strategie 1, d.w.z. het sluiten van het Groningenveld per 1 oktober 2023. De decentrale overheden geven daarnaast aan meer duidelijkheid te willen over de details van het ontwerp-vaststellingsbesluit. Dit punt was verwacht, omdat het ontwerpbesluit inderdaad nog nader uitgewerkt moet worden. Verder maken ze opmerkingen over de onderwerpen veiligheid, versterking, schade en de maatschappelijke gevolgen van bodembeweging door gaswinning.
- NAM heeft ook een zienswijze ingediend, waarin zij zich verzet tegen het ontwerp-vaststellingsbesluit. NAM geeft aan de voorkeur te geven aan operationele strategie 1, d.w.z. het sluiten van het Groningenveld per 1 oktober 2023.
- Shell en Exxon verzetten zich eveneens tegen het ontwerp-vaststellingsbesluit. Ook Shell en Exxon geven de voorkeur aan het sluiten van het Groningenveld per 1 oktober 2023. Los van inhoudelijke bezwaren waar ook NAM naar verwijst, is het ontwerpbesluit volgens deze partijen in strijd met het Akkoord op Hoofdpijnen. Voor wat betreft de reactie op het Akkoord op Hoofdpijnen, wat buiten het vaststellingsbesluit valt, wordt u separaat geïnformeerd, met een voorstel voor een afzonderlijke schriftelijke reactie.
- Aan de Groninger Bodembeweging is op hun verzoek uitstel verleend voor het indienen van een zienswijze tot 6 september.
- Provincie Drenthe heeft afgezien van het indienen van een zienswijze.
- In het resterende gedeelte van het proces om te komen tot het definitieve vaststellingsbesluit zijn twee zaken van eminent belang. Enerzijds behelst dit de resultaten van het testrapport en de overleggen daarover met NAM en GTS. Anderzijds is dit de tijdige oplevering van de stikstofinstallatie Zuidbroek II. Op beide onderwerpen wordt hieronder ingegaan.

Testrapport NAM en overleggen NAM en GTS

- NAM heeft begin augustus als test een productielocatie opgestart en tot waakvlamniveau gebracht. De test is succesvol verlopen, zoals is op te maken uit het testrapport in bijlage 2 van deze nota. Voor de test was veel aandacht in de media. NAM heeft in een brief aan EZK als reactie op het Wijzigingsbesluit voor het gasjaar 2022-2023 waarin de test geregeld is, aangegeven dat het de test "onder protest" heeft uitgevoerd en dat NAM niet akkoord is met het ontwerp-vaststellingsbesluit voor het gasjaar 2023-2024. Aangezien de test niet onder winterse omstandigheden is uitgevoerd, kunnen er volgens NAM ook geen conclusies uit worden getrokken. Wij zullen het testrapport met NAM en de andere partijen bespreken. Waar mogelijk zal worden geprobeerd de opstarttijd in te korten.
- Het overleg met NAM loopt behoorlijk moeizaam. NAM werkt maar beperkt mee aan de nadere technische uitwerking van het vaststellingsbesluit, omdat NAM van mening is dat het ontwerpbesluit niet uitvoerbaar is en

te veel risico's met zich meebrengt. Het testrapport biedt aanknopingspunten voor verder overleg, omdat NAM de stappen concreet heeft uitgewerkt en de verschillende knelpunten afzonderlijk benoemt. Het rapport zal niet alleen met NAM, maar ook met SodM en GTS besproken worden. Afhankelijk van het verloop van de overleggen is escalatie nodig. De positie van NAM is in de toelichting nader uitgewerkt.

- Vanwege de winningsplicht die voor NAM geldt, kan het vaststellingsbesluit in de voorziene vorm aan NAM worden opgelegd. Daarbij staat het NAM vrij om in beroep te gaan. Mocht NAM daartoe besluiten, dan kan het een tijdelijke voorziening vragen bij de Raad van State. In geval van beroep beslist de rechter over de vraag of NAM het opgelegde besluit wel of niet moet uitvoeren. Mocht de rechter besluiten dat NAM het besluit niet hoeft uit te voeren, dan worden op dit moment de volgende theoretische terugvalopties voorzien:
  - Het veld alsnog sluiten per 1 oktober 2023 (operationele strategie 1);
  - Vijf of elf productielocaties op waakvlamniveau inzetten gedurende het gasjaar 2023-2024 (operationele strategie 2a of 2b);
  - Een andere operator inzetten op de productielocaties op het Groningenveld die wel bereid is de operationele strategie zoals beschreven in het ontwerp-vaststellingsbesluit uit te voeren. Dit betreft een optie waarvan de haalbaarheid nog moet worden onderzocht.
- Het overleg met GTS loopt soepeler. Het gesprek gaat daar vooral over een precisering van wanneer productielocaties moeten worden opgestart en tot waakvlamniveau moeten worden gebracht.

Stikstofinstallatie Zuidbroek II

- GTS heeft op 18 juli jl. een update op haar website gepubliceerd over de voortgang van de bouw van de stikstofinstallatie Zuidbroek II. Per 2 oktober 2023 komt de installatie stapsgewijs beschikbaar. De aanvankelijke datum van 1 oktober 2023 is met één dag verschoven, omdat die dag een zondag betreft.
- Per 2 oktober komt 120.000 m³/u firm stikstofcapaciteit beschikbaar en 60.000 m³/u capaciteit op zogenaamde 'interruptible' basis. Dit betekent dat de productie daarvan onderbroken kan worden i.v.m. eventuele kinderziektes waarmee de installatie te maken kan hebben. Op 1 november 2023 zal de volledige firm capaciteit van 180.000 m³/u beschikbaar komen.
- Verder geeft GTS aan dat, mede door de sterk gedaalde marktvaart als gevolg van de hoge prijzen, de verwachte capaciteit van Zuidbroek II in voldoende mate in de vraag naar stikstof kan voorzien. Er zijn geen gevolgen voor het eerdere advies van 31 januari 2023 met betrekking tot gaswinning uit het Groningenveld. Naar verwachting geeft GTS in september nog een update over Zuidbroek II.
- Zodra we een brief van GTS hebben over de stand van zaken, zullen wij een korte Kamerbrief opstellen en aan u aanbieden.

afspraken dat we dat daar niet meer doen.

Programma DG Groningen en
Ondergrond

Kenmerk
PDGGO / 34403517

- De programma Directeur-Generaal Groningen en Ondergrond zal in de Regiegroep OEK van 28 augustus een korte mondelinge heads-up geven over de actuele stand van zaken. Het is niet mogelijk om nu al meer dan een korte mondelinge heads up te geven omdat de besprekingen met NAM nog lopen en de zienswijzen nog niet volledig zijn geanalyseerd. Omdat de volgende vergadering van dit gremium pas op 18 september, na evt. behandeling in de MCKE, is wordt voor nu gekozen voor een korte mondelinge toelichting.
- Als het mogelijk is om tijdig stukken aan te leveren, dan wordt het definitieve vaststellingsbesluit geagendeerd in de MCKE van 12 september. Dit zal afhangen van hoe de gesprekken met m.n. NAM verlopen.
- De planning met betrekking tot het vaststellingsbesluit is weergegeven in bijlage 1.
- Het streven is om het vaststellingsbesluit en het wetsvoorstel tot sluiting van het Groningenveld via dezelfde route na het zomerreces gelijktijdig bij de Tweede Kamer in te dienen. Daarmee maakt het kabinet zijn ambitie waar om het Groningenveld (uiterlijk) in 2024 definitief te sluiten. Ook wordt daarmee uitvoering gegeven aan de motie Boulakjar-Vedder die de Tweede Kamer op 13 juni jl. heeft aangenomen.
- Met het wetsvoorstel wordt in artikel 52c van de Mijnbouwwet een expliciet verbod op gaswinning uit het Groningenveld opgenomen per 1 oktober 2024.
- Hiermee wordt de definitieve sluiting van het Groningenveld in de wet verankerd en wordt eveneens uitgesloten dat na de genoemde datum gaswinning uit het Groningenveld kan plaatsvinden.
- U wordt in een afzonderlijke nota over de inhoud van deze wet geïnformeerd.

Toelichting

Positie NAM

- NAM maakt de volgende bezwaren:
  - Doordat wordt afgeweken van de uitgewerkte productiestrategieën is niet duidelijk of het ontwerp-vaststellingsbesluit uitvoerbaar is. NAM stelt ook niet in staat te zijn nog een volledige operationele strategie uit werken voor het voorgenomen besluit.
  - Het is volgens NAM aan EZK om uit te werken wat de gewenste operationele strategie precies is en te onderbouwen dat deze uitvoerbaar is, in plaats dat NAM zou moeten bewijzen dat het ontwerp-vaststellingsbesluit niet uitvoerbaar is. NB: bij de uitwerking door EZK is NAM, ondanks meerdere pogingen, weinig bereid input te leveren, waardoor het lastig is de kritiek van NAM te betrekken. Zoals hierboven al beschreven, is wellicht escalatie nodig om te komen tot een betere samenwerking.
  - NAM kan niet instaan voor de betrouwbaarheid, d.w.z. dat men niet kan garanderen dat de productielocaties tijdig naar waakvlamniveau worden gebracht. Als het toch gedwongen wordt om het ontwerp-vaststellingsbesluit uit te voeren, dan wil NAM een vrijwaring voor de aansprakelijkheid en de daarmee gepaard gaande financiële risico's.

- NAM geeft aan dat er ook veiligheidsaspecten spelen en zal alleen opstarten als dat veilig kan. NB: hierover verschillen wij overigens niet met NAM van mening.
- Testen in de zomer is volgens NAM niet zinvol. Daarbij wees NAM er in de pers op dat zelfs het starten van de testlocatie, onder gunstige omstandigheden, twee weken kostte. Het testrapport is bijgevoegd in bijlage 2 van deze nota.
- NAM is van mening dat als het Groningenveld voor de leveringszekerheid nodig is – waarvan het niet overtuigd is – het voor de betrouwbaarheid noodzakelijk is om te produceren op waakvlamniveau.
- Ten aanzien van het proces worden de volgende stappen voorzien:
  - Bij het bespreken van het testrapport met NAM en de andere partijen zal waar mogelijk worden geprobeerd de opstarttijd in te korten door te kijken naar een onderscheid tussen papieren procedures en daadwerkelijke fysieke handelingen op de locatie zelf. Dit verschil is relevant, omdat onze indruk is dat een aantal stappen in het opstartproces weliswaar noodzakelijk is, maar niet per se pas hoeven plaats te vinden bij een koude weersvoorspelling. Bekeken dient te worden hoe de locaties vanaf 1 oktober in een ideale status gebracht kunnen zijn, zodat de daadwerkelijke opstarttijd geminimaliseerd wordt.
  - Bij de analyse van het testrapport zullen ook SodM en GTS worden betrokken.

Zienswijze provincie Groningen

- De provincie blijft van mening dat het Groningenveld zou moeten worden gesloten. Indien dit niet kan, dan moet duidelijker worden omschreven/onderbouwd wat de alternatieve operationele strategie is en hoeveel productielocaties er nodig zijn.
- De provincie maakt verschillende opmerkingen over de veiligheid, onder andere dat er een nieuwe SDRA zou moeten worden gedaan. Dit omdat voor de situatie die in het ontwerp-vaststellingsbesluit wordt vastgesteld er de facto geen SDRA is uitgevoerd.
- Verder wil de provincie dat zo snel mogelijk wettelijk wordt geregeld dat het Groningenveld wordt gesloten.
- Verder maakt de provincie nog opmerkingen over de veiligheid, schade en maatschappelijke ontwrichting, die niet direct raken aan de inhoud van het vaststellingsbesluit. We zullen hier waar mogelijk wel op reageren bij de behandeling van de zienswijzen in het vaststellingsbesluit.

Wetsvoorstel tot sluiting Groningenveld

- In oktober 2021 werd het advies van de Raad van State ontvangen op het aan haar voorgelegde wetsvoorstel. Het dictum van het advies en de status van het demissionaire kabinet maken het noodzakelijk het aangepaste wetsvoorstel met de memorie van toelichting en het nader rapport eerst in de MR te agenderen alvorens de stukken aan de Tweede Kamer aan te bieden.

- Het wetsvoorstel kan rechtstreeks aan de MR worden aangeboden en hoeft niet langs de voorportalen. In ACKE en MCKE is reeds een mondelinge mededeling gedaan.
- In de Kamerbrief van 23 juni jl. is zowel de inhoud van het ontwerp-Vaststellingsbesluit 2023-2024 bekendgemaakt, alsook het voornemen het Groningenveld per 1 oktober 2024 te sluiten. Daarom is het logisch om tegelijk met het definitieve Vaststellingsbesluit 2023-2024 ook het wetsvoorstel in te dienen. Dat geeft duidelijkheid over het aanstaande gasjaar en over de sluiting.
- Zie bijlage 1 voor de planning met betrekking tot het wetsvoorstel.
- Naar verwachting kan het wetsvoorstel op 8 september aan u worden aangeboden.

BIJLAGE 1 Planning definitief vaststellingsbesluit en wetsvoorstel

Kenmerk
PDGGO / 34403517

Datum	Activiteit
juli/augustus	Overleggen NAM, GTS, SodM verder uitwerken opstartvariant.
Eind juli t/m eind augustus	Informereren stakeholders
22 augustus	Contouren definitief vaststellingsbesluit
24 augustus	DO-OEK mondelinge mededeling: - Contouren definitief VB - Wetsvoorstel sluiting Groningenveld
28 augustus	Regiegroep OEK korte mondelinge heads-up door pDGGGO: - Contouren definitief VB - Wetsvoorstel sluiting Groningenveld
5 september	Aanleveren stukken MCKE (indien mogelijk): - Contouren definitief VB
8 september	- Aanbieding wetsvoorstel aan SMB (naar verwachting)
12 september	Indien mogelijk: MCKE
15 september	Aanleveren stukken MR: - Definitief VB - Wetsvoorstel sluiting Groningenveld
22 september	MR-behandeling: - Definitief VB - Wetsvoorstel sluiting Groningenveld
22 september	Kort na akkoord MR: - Nota, Kamerbrief en definitief VB + publicatie in Staatscourant - Aanbieding wetsvoorstel aan de TK via Kabinet van de Koning.

Waarom niet met de SE nagaan?

BIJLAGE 2 Testrapport NAM

Opstarttest locatie Oudeweg

Datum: 17-8-2023

Referentie: EP202307201213

Inhoudsopgave

Inleiding en achtergrond	3
Aanpak en resultaten van de opstarttest op locatie Oudeweg	3
Vorbereidingen.....	4
Uitvoering.....	4
Resultaten	4
Overwegingen	5

Inleiding en achtergrond

In het wijzigingsbesluit van 14 juli 2023 heeft de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat (EZK) opdracht gegeven om een test uit te voeren op productielocatie Oudeweg bij Siddeburen. Deze locatie is in maart jl. gestopt met produceren. De testlocatie moet vanuit de nul-stand worden opgestart naar het waakvlamniveau (2 miljoen Nm³ gas per dag), waarna de gaswinning weer moet worden gestopt en de testlocatie wordt ingesloten. De maximale productie tijdens deze test mag niet meer zijn dan 10 miljoen Nm³ gas.

De staatssecretaris geeft aan dat het doel van de test is om "operationele ervaring op te doen met het heropstarten van een productielocatie ten behoeve van het voornemen [...] bij zeer strenge kou in combinatie met uitzonderlijke omstandigheden een gesloten productielocatie tijdelijk op te regelen tot waakvlamniveau."

Zoals op verschillende momenten door NAM kenbaar is gemaakt aan het ministerie van EZK, zowel voor als na het Voorlopige Wijzigingsbesluit¹, heeft NAM deze test onder uitdrukkelijk protest uitgevoerd.

Hierbij is op voorhand aangegeven dat het in de zomer één locatie vanuit stilstand op waakvlamniveau zetten geen relevante gegevens oplevert. Met het oog op de korte oplevertermijn is bovendien Oudeweg gekozen omdat deze locatie het meest recent onderhouden is en het meest eenvoudig te opereren is. De omstandigheden bij "zeer strenge kou" zijn in de zomer niet na te bootsen. Daar komt bij dat vijf productielocaties van het Groningenveld thans nog op waakvlamniveau staan, waardoor het bovengrondse systeem nog operationeel en warm is. Dit zal vanaf 1 oktober 2023 volgens het Ontwerp-vaststellingsbesluit echter niet langer het geval zijn.

In dit rapport zijn de testresultaten samengevat. Hoewel geenszins representatief kan er wel vanuit gegaan worden dat doorlooptijden en bevindingen op Oudeweg de absolute ondergrens beschrijven die bij het opstarten van andere locaties in de winter te verwachten zijn.

Los van de uitkomsten van de test staat eenduidig vast dat de beste manier om het Groningen gasveld te opereren is dit conform de Operationele Strategie² te doen.

Aanpak en resultaten van de opstarttest op locatie Oudeweg

Voor de test is gekozen voor de locatie Oudeweg, omdat op deze locatie de minste opstartproblemen verwacht worden. De locatie staat sinds half maart 2023 ingesloten, maar de putten zijn nog niet geplugd en gesepareerd, de locatie staat nog volledig op druk en er worden geen andere operationele problemen bij een opstart verwacht. De andere locaties zijn verder gevorderd in de veiligstelling of de voorbereiding voor het abandonneren, en/of hebben restricties in het besturingssysteem of in de vergunningsbepalingen.

Om zeker te stellen dat de locatie Oudeweg veilig opgestart kan worden, zijn de voorbereidingen voor de opstarttest direct begonnen na ontvangst van het wijzigingsbesluit. Uiteindelijk hebben de voorbereidingen twee weken in beslag genomen.

---

¹ Onder andere in de zienswijze van NAM gestuurd op 21 juli 2023 en de brief gestuurd op 31 juli 2023.

² Operationele strategie NAM, 2023

Voorbereidingen

Week 1

De eerste week van voorbereiding heeft voornamelijk op kantoor plaatsgevonden. Na het vaststellen van de locatie (in overleg met EZK) is in eerste instantie gekeken naar de *actuele* status van de locatie en is er een testplan opgesteld. Verder is er gekeken naar de bijzonderheden; zo zijn bijvoorbeeld de water-condensaat leidingen op Oudeweg al losgekoppeld, maar staat het gasgedeelte nog wel op druk. De status van het onderhoud (inclusief *meest recente* inspectie-uitkomsten, mogelijk uitstaande werkzaamheden na de laatste grote onderhoudsstop in 2022) is nagelopen. Daarnaast is er gecontroleerd of er uitstaande deviaties op zowel putten als de productiefaciliteiten en eventueel sprake is van doorgevoerde modificaties. Verder is er een check gedaan op lopende vergunningen (inclusief maatwerkvoorschriften).

In de centrale controlekamer in Assen, vanwaar het gehele Groningen systeem bestuurd wordt, is locatie Oudeweg nog opgenomen in het besturingssysteem. Hier waren dan ook geen aanpassingen nodig. Het veiligheidssysteem is tevens gecheckt op de laatste update vanuit de leverancier van de software.

Er is daarnaast een communicatieplan opgesteld, waarbij er een informatiebrief is opgesteld en verzonden naar de direct omwonenden van de locatie en naar Dorpsbelangen. Relevante derde partijen, zoals GasTerra en Gasunie zijn geïnformeerd betreffende de test om de extra te produceren volumes vast te leggen in de nominaties. Ook is er al in de eerste week een afspraak gemaakt met Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) over het bijwonen van de test en is de eerste informatie aangeleverd om de toezichthouder in staat te stellen mee te lezen en de inspectie in te plannen.

Week 2

De tweede week van de voorbereidende werkzaamheden werd met name op de locatie zelf uitgevoerd. Alle installatieonderdelen, inclusief het veiligheids- en besturingssysteem, zijn daarbij systematisch gecontroleerd op bijzonderheden en op de correcte oplijning. Ook bevindingen vanuit de eerste week zijn hierbij lokaal gecheckt. Correctieve acties zijn hierbij indien noodzakelijk uitgevoerd. Het voor het proces benodigde glycol is in het systeem aangevuld.

Uitvoering

Week 3

De controles met de daarbij behorende bevindingen van de afgelopen twee weken zijn vastgelegd in een checklist (Statement of Fitness) met daarin alle zaken en systemen die benodigd zijn voor een veilige start up van de locatie. De dag voorafgaand aan de start van de test is dit gepresenteerd aan het NAM-management, die na goedkeuring de locatie vrij heeft gegeven voor het uitvoeren van de test. Hierbij was SodM als toezichthouder aanwezig.

Op 1 augustus is de locatie opgestart vanuit de centrale controlekamer in Assen. Locatie Oudeweg was op dat moment bemand om de installatie op bijzonderheden te controleren. Ook hier was SodM bij aanwezig. De locatie is probleemloos opgestart op minimum flow. Gedurende de test is gekeken naar het gedrag van de putten, de compressor, de gasbehandeling en het regeneratieproces. Op 4 augustus om 12:00 uur is de locatie ingesloten, waarmee de test is beëindigd.

Resultaten

Locatie Oudeweg is na een voorbereidingstijd van twee weken op 1 augustus zonder complicaties opgestart op een minimum flow van 2 miljoen Nm³/d. Deze minimum flow is stabiel geweest tot aan

het einde van de test op vrijdag 4 augustus 12:00 uur. In die periode is het gehele proces vanaf de putten tot aan het overslagpunt naar het Gasunienetwerk gemonitord:

- Putten (8 producerend), geen bijzonderheden.
- Vrij-water-afvangsystemen, geen bijzonderheden.
- Compressor, geen bijzonderheden.
- Gasbehandelingssystemen, geen bijzonderheden.
- Glycolsysteem, geen bijzonderheden.

De enige kleine verstoring was een korte communicatiefout met een database waar gegevens uit het proces naar toe geschreven worden. Dit had geen invloed op de besturing van de locatie en de uitvoering van de test.

In deze periode van constante minimum flow van 2 miljoen Nm³/d is er een totaal volume van 6,3 miljoen Nm³ gas met 65 m³ water-condensaat geproduceerd. Het water-condensaat is voor deze test op locatie opgeslagen.

Overwegingen

Hieronder staan een aantal belangrijke randvoorwaarden en observaties voor het veilig opstarten van locaties in het Groningensysteem waar rekening mee dient te worden gehouden. Let wel dat deze net volledig zijn: omdat het nooit eerder is gedaan, zullen er onverwachte situaties ontstaan. Samengevat kan NAM het succesvol herstarten van productielocaties binnen een aantal weken in de winter niet garanderen. Dit is destijds al in de operationele strategie voor het gasjaar 2020-2021³ door NAM opgemerkt en het is wederom in de operationele strategie voor het aankomende gasjaar herhaald.

Temperatuurs- en weersomstandigheden:

- Een uit bedrijf genomen locatie is niet beschermd tegen weersinvloeden en zal onbetrouwbaar worden. Daarbij kan tijdens vorstperiodes de installatie bevroren, waardoor beschadigingen kunnen ontstaan met lekkages tot gevolg. Het uitvoeren van onderhoud en reparaties zal bij winterse omstandigheden een stuk lastiger zijn en meer tijd kosten.

Status locatie en onderhoud

- Een locatie die uit bedrijf is genomen heeft geen regulier onderhoud meer en daardoor zullen delen van de installatie minder betrouwbaar worden. Voordat een installatie dan weer in gebruik genomen kan worden is het essentieel dat deze uitgebreider getest wordt en dat het nodige onderhoud wordt uitgevoerd voor veilig opgestart kan worden. Locatie Oudeweg had echter weinig achterstallig onderhoud, zowel preventief als correctief.
- Bepaalde systemen, zoals het compressorsysteem, zullen bij stilstand en het drukloos staan, extra gevoelig zijn voor degradatie en daardoor veel minder betrouwbaar zijn bij opstart.
- Een locatie die langere tijd uit bedrijf is genomen en drukloos is gemaakt zal volledig gecontroleerd moeten worden en additionele testen moeten ondergaan, voordat opnieuw opgestart kan worden. Locatie Oudeweg was nog onder druk en deze uitgebreidere testen hoefden daarom niet uitgevoerd te worden.
- Met het sluiten van de Groningen productielocaties is de strategie met betrekking tot voorraadbeheer veranderd, ook omdat onderdelen verouderd raken en niet meer nieuw op

³ <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-f6bdad82-3caf-450e-a481-c65fffa4e07a/pdf>

de markt beschikbaar zijn. Onderdelen van locaties die ingesloten zijn, worden daarom gebruikt op de in bedrijf zijnde locaties. Tevens is er geen servicegarantie meer door leveranciers bij het defect raken van verouderde onderdelen. Opstart van deze donorlocaties zal daarom langer duren en de betrouwbaarheid zal afnemen.

Vergunningen en inspectietermijnen:

- Voor locatie Oudeweg waren vergunningen en inspectietermijnen op orde. Indien vergunningen en inspectietermijnen verlopen zijn, zal dit zoals eerder gecommuniceerd tot aanzienlijke vertragingen in de opstart leiden voor die specifieke locaties.

Organisatie, services en personeel:

- Het behouden van en beschikbaar hebben van competent personeel, aannemers en onderaannemers is ook een factor voor het op korte termijn kunnen opstarten van ingesloten locaties.
- Dit is met name relevant wanneer er meer onderhoudswerkzaamheden of services voor het verhelpen van storingen noodzakelijk zijn, en zeker als meerdere locaties in een kort tijdsbestek opgestart moeten worden.

Logistieke uitdagingen water-aardgascondensaat transporten:

- De uit bedrijf zijnde productielocaties zijn voorzien van transportleidingen voor afvoer van meegeproduceerd water en aardgascondensaat (waco). Deze leidingen zijn veiliggesteld en zullen eerst operationeel moeten worden gemaakt voor start van de productie. De waco-volumes die geproduceerd zijn tijdens deze test zullen op een later moment per vrachtwagen worden vervoerd aangezien het volume beperkt is. Dit is met grotere productievolumes niet mogelijk. Het opstarten van het waco-transportleidingsysteem voor de uit bedrijf zijnde locaties is daarom nodig om productie te kunnen starten. In de winterperiode zal dit de nodige tijd vragen, als dit sowieso al zal lukken in een periode van extreme winterse omstandigheden. Ook hierbij is de veiligheid van het betrokken personeel een belangrijk aandachtspunt.